

ORGANISATIE VAN DE VOORZIENING VAN ONDERSTEUNING AAN HET INCLUSIEF ONDERWIJS

BELEIDSSAMENVATTING

Beleidscontext

Het wordt steeds meer aanvaard in alle landen, ondersteund door Artikel 24 van de [VN Conventie inzake de rechten van personen met een handicap](#) (VRPH), dat inclusief onderwijs de beste onderwijskansen biedt voor leerlingen met een beperking.

Op het niveau van de Europese Unie (EU) voorziet Artikel 26 van het [Handvest van de grondrechten van de Europese Unie](#) een leidend principe voor Europese wetgevende en beleidsmaatregelen om volledige inclusie van kinderen met een beperking te ondersteunen. Dit wordt weergegeven in de [Europese strategie ten behoeve van personen met een handicap 2010–2020](#), die de inclusie van kinderen met beperkingen in het regulier onderwijs duidelijk ondersteunt. Verder verplicht het de EU om, via het [Education and Training 2020-programma](#), de inspanningen van de lidstaten te ondersteunen om de wettelijke en organisatorische barrières voor mensen met een beperking die in het algemeen onderwijs en systemen voor levenslang leren instappen, weg te ruimen en aan hen inclusief onderwijs en een gepersonaliseerde opleiding op alle onderwijsniveaus te garanderen.

De verschillende benaderingen die worden gebruikt bij het ‘operationaliseren’ van inclusief onderwijs variëren echter sterk en het project Organisatie van de voorziening trachtte concrete voorbeelden te geven om landen te helpen over te gaan naar een op rechten gebaseerde benadering. Dit vereist een verandering in de benadering van het organiseren van voorzieningen in termen van individuele ondersteuning (vaak op basis van een medische diagnose), naar het beschouwen hoe systemen georganiseerd zijn om reguliere scholen te ondersteunen bij het beantwoorden aan de behoeften van alle leerlingen en het respecteren van hun rechten. In het huidige klimaat zijn ook kostenefficiënte manieren nodig om middelen te beheren terwijl de kwaliteit behouden blijft.

Projectbevindingen

Lidstaten van het Agency startten het driejarige project Organisatie van de voorziening om de volgende belangrijke vraag te onderzoeken: hoe zijn voorzieningssystemen georganiseerd om te beantwoorden aan de behoeften van

leerlingen die worden geïdentificeerd als leerlingen met een beperking onder de VRPH in inclusieve settings binnen de verplichte schoolsector?

Op basis van de deskresearch van het project, sitebezoeken en seminars werden de volgende punten aangehaald als noodzakelijk voor de ontwikkeling van inclusieve praktijken en de organisatie van effectieve ondersteuning:

- Conceptuele duidelijkheid betreffende inclusief onderwijs
- Wetgeving en beleid die de synergie tussen de VRPH en het [Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind](#) (IVRK) erkent bij het verlenen van prioriteit aan de rechten van kinderen met een handicap en het zorgen voor een consistent beleid en praktijk op alle systeemniveaus.
- Een systemische visie die gericht is op het ontwikkelen van de 'inclusieve capaciteit' van het onderwijssysteem in zijn geheel en die sterke banden, samenwerking en ondersteuning aanmoedigt tussen en binnen alle niveaus (d.w.z. tussen nationale en plaatselijke beleidsmakers, onderwijs en schoolhoofden, leraren, andere professionals, leerlingen en gezinnen).
- Inclusieve verantwoordingsplicht waarbij alle stakeholders, inclusief leerlingen, betrokken worden, en die leidt tot weloverwogen beleidsbeslissingen om te zorgen voor de volledige deelname en prestaties van alle leerlingen, maar in het bijzonder de kwetsbare leerlingen die ondermaats presteren.
- Sterk, gedeeld leiderschap om verandering efficiënt te leiden
- Lerarenopleiding en continue deskundigheidsbevordering voor inclusie om ervoor te zorgen dat leraren positieve attitudes ontwikkelen en verantwoordelijkheid nemen voor alle leerlingen.
- Een duidelijke rol voor het buitengewoon onderwijs om zich te ontwikkelen als onderzoekscentra om de capaciteit van reguliere scholen te verhogen en te zorgen voor een kwaliteitsvolle voorziening en ondersteuning door hooggekwalificeerde professionals voor leerlingen met een beperking.
- Schoolorganisatie, leerbenaderingen, curriculum en assessment die gelijke leerkansen voor iedereen ondersteunen.
- Efficiënt gebruik van middelen door collegialiteit en samenwerking, het ontwikkelen van een flexibel continuüm van ondersteuning in plaats van het toewijzen van fondsen aan specifieke groepen.

Over deze thema's bestaat ruime consensus in de onderzoeksliteratuur en in recent werk van het Agency, zoals [Kernthema's voor de bevordering van kwaliteit in](#)

[inclusief onderwijs](#) (2011), evenals in de activiteiten van het project Organisatie van de voorziening.

Aanbevelingen

De volgende aanbevelingen, die zijn gebaseerd op de belangrijkste uitkomsten van het project, zijn gericht aan beleidsmakers en streven ernaar ondersteuningssystemen voor alle leerlingen, in het bijzonder die met een beperking, in het regulier onderwijs te verbeteren.

Kinderrechten en deelname

Beleidsmakers moeten:

- De nationale wetgeving en het onderwijsbeleid herzien om ervoor te zorgen dat ze consistent zijn met de principes van zowel de IVRK als het VRPH en deze actief ondersteunen, en eveneens het recht van alle leerlingen op volledige deelname in school met hun eigen lokale leeftijdsgroep steunen. Dit zou in het bijzonder het volgende omvatten:
 - het recht op onderwijs en inclusie;
 - het niet discrimineren op grond van beperkingen;
 - het recht van het kind om zijn standpunt kenbaar te maken;
 - toegang tot steun.

Conceptuele duidelijkheid en coherentie

Beleidsmakers moeten:

- Het concept van inclusie binnen en tussen de niveaus van het systeem verduidelijken als een agenda die de kwaliteit en gelijkwaardigheid voor alle leerlingen verhoogt, waarbij teleurstellende prestaties door alle kwetsbare groepen, inclusief kinderen met een beperking, worden aangepakt. Alle beleidsmakers inzake onderwijs moeten hun verantwoordelijkheid opnemen voor **alle** leerlingen.
- De verbanden tussen systeemniveaus (d.w.z. tussen nationale/lokale beleidsmakers, lokale onderwijsleiders/schoolhoofden, leraren, andere professionals en leerlingen en hun gezinnen) onderzoeken en ze verbeteren door samenwerking en coherente partnerschappen tussen ministeries en lokale diensten. Een dergelijke actie moet perspectieven verruimen, onderling begrip verhogen en de 'inclusieve capaciteit' van het volledige onderwijssysteem in zijn geheel opbouwen.

-
-
- Stimulansen bieden voor scholen om alle leerlingen uit de lokale gemeenschap aan te nemen en ervoor te zorgen dat methodes voor assessment, inspecties en andere maatregelen inzake de verantwoordingsplicht de inclusieve praktijk ondersteunen en informatie geven over verdere verbetering van de voorzieningen voor alle leerlingen.

Voortdurende ondersteuning

Beleidsmakers moeten:

- Een ‘voortdurende ondersteuning’ ontwikkelen voor leraren, ondersteunend personeel en, in het bijzonder, voor schoolhoofden door het gebruik van onderzoek, netwerking en banden met universiteiten en instellingen voor initiële lerarenopleidingen om ontwikkelingskansen te bieden voor alle groepen als levenslange leerlingen.
- De rol van het buitengewoon onderwijs ontwikkelen als een middel om de capaciteit van het regulier onderwijs te verhogen en ondersteuning voor leerlingen te verbeteren. De gespecialiseerde kennis en vaardigheden van het personeel in onderzoekscentra moeten worden behouden en verder worden ontwikkeld op manieren die hen toelaten schoolpersoneel te ondersteunen (bijvoorbeeld door counseling en samenwerking), en er moet eveneens een gespecialiseerd netwerk worden geboden dat ondersteuning voor leerlingen, zoals die met een beperking met een lage incidentie, zal bevorderen.
- Een meer toegankelijk curriculum en assessmentkaders ontwikkelen en meer flexibiliteit ondersteunen in pedagogie, schoolorganisatie en de toewijzing van middelen, zodat scholen op een innovatieve manier kunnen werken om een voortdurende ondersteuning te ontwikkelen voor leerlingen, in plaats van ze in te passen in een bestaand systeem.

Meer informatie vindt u op de website van het project Organisatie van de Voorziening van Ondersteuning aan het Inclusief Onderwijs <http://www.european-agency.org/agency-projects/organisation-of-provision>

<http://www.european-agency.org/disclaimer>

NL